

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto er ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izi dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Namskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Narodni tiskarni, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Priprave za državni zbor.

Avstrijski deželni zbori so, kakor že omenjeno, zdaj zaključeni ali pa je njih zasedanje za kratko dobo odloženo. Nekateri od njih, kakor tirolski, delajo pač še skrbi dr. Koerberju; ali na koncu vseh koncev utegne naš minister predsednik vendar le biti zadovoljen s tokom razprav v vseh deželnih zborih. Seveda dr. Koerberju ni usojen p o č i t e k. Zdaj, ko so zaprte deželne zbornice in mu iste ne jemljejo časa, pa ga čaka novo delo. Pripravljati se mora za državni zbor in te priprave so v najožji zvezi z — nagodbo.

Na splošno je mnenje, da so nagodbeni dogovori po konferencah v Ischlu v najboljšem teku. Ali nekateri poučeni krogi pravijo, da temu ni popolnoma tako. Konference v Ischlu da so pač omogočile pričetek razprav, ali iste naletajo še vedno na velike težave, to posebno v kolikor se tiče carinskega tarifa. Jedino upanje je, da te težave niso baš nepremostljive. Kar sta torej ministra Koerber in Szell zapričela v Ischlu, to bodeta nadaljevala, ko se snideta na letovišču v Ratotu in ondi v zdravem gorskem zraku jima pridejo morebiti kake dobre misli za odločilen korak. Treba torej počakati, a med tem ne udajati se ne črnemu pesimizmu in ne rožnatemu optimizmu. Pred nekim časom je bil položaj sploh tak, da se je moralo jako dvomiti na vspehu dogovorov. Danes je situacija že za jedno spoznanje boljša: prej bojazen, da se bodo dogovori sploh morali pretrgati, danes je že dosti upanja na vspeh.

Dr. Koerber kot državnik mora misliti le na uspeh. Seveda ni zadosti samo njegov uspeh; njegovi predlogi morajo biti sprejeti v državnem zboru. Ne gre samo za to, da si zagotovi večino, važneje kot to je, da mu manjšina ne pokvari igre z — obstrukcijo. In na to se nanašajo njegove priprave za državni zbor.

Poglavitnoje: spraviti Čehe z Nemci. Kakor vse kaže, se je dr. Koerber za vprvo odpovedal nadi, da bi med Nemci in Čehi prišlo do sporazumljenja. Poleg tega se je tudi odrekel nadi, da bi mogel rešiti celi obseg jezikovnega vprašanja, marveč namerava to vprašanje „razdrobiti“ in je reševati „kos za kosom“.

LISTEK.

Botrova kletev.

(Srbski: I. Veseltnovič.)

(Dalje.)

Naj bi bil grom iz jasnega udaril v Puretičevo hišo, bi je ne bil napolnil tako z grozo in strahom kot to sporočilo: da je dal gospodar Stanojlo Puretič pretepstí botra Srečka in da ga je zato Srečko preklel. Strah in zmešnjava sta vladala v hiši. Ženske so klicale otroke k sebi kot koklja piščeta, pa jih poljubljale in božale. Vsaka je gledala mokrih očij svoje otroke; vedela je, da kletev zadeva najprej otroke. Stanojlovi bratje so se posvetovali, kako bi se ognili nesreči. Ni drugače, nego da se razdeli vsa zadruga in se izseli.

„Kaj je storil ta človek iz sebe in iz nas!“

Te noči nihče ni spal v Stanojlovi hiši. Njegova žena Štefanija je presedala vsa vničena z drugimi sinami in ženami celo do svita. Tudi moški so budeli in le kadili iz svojih

Zadovoljiti da hoče po malo Nemce, po malo Čehe in si tako zagotoviti njih glasove za nagodbo. V tem smislu se je pred nekaterimi dnevi dogovarjal z dr. Pacákom in dr. Stranškem; pred koncem t. m. pa misli poklicati na skupni dogovor jedno kakor drugo stranko.

Ali se mu posreči?

Kaj pa hoče obljubiti in dati Nemcem, česar oni že nimajo in da bi objednem ne škodoval Čehom? Saj Nemci ne morejo ničesar več želeli, ničesar več zahtevati ne da bi segali po narodni posesti Čehov! In že to kar imajo danes, je po velikem delu krivična last. Vsaka nadaljna koncesija Nemcem bila bi torej le nova krivica, v katero bi Čehi nikakor ne privolili. Ali naj morda Čehi akceptirajo proglašanje nemščine državnim jezikom v Avstriji? Ali naj privolijo v razkosanje češke kraljevine? No, in kar se tiče čeških zahtev? Iste so že dolgo znane in se združujejo v jednom samem stavku: nvedenje češkega jezika kot službenega uradnega jezika za vse Čehe. Ako se tej opravičeni zahtevi zadosti, potem bodo Čehi privolili ako ne že v nagodbo, pa vsaj v to, da se o isti razpravlja. Kaj pa Nemci? Komu ni še v spominu vihar, ki so ga vprizorili Nemci proti Badenijevim jezikovnim naredbam?

Zagonetka je torej težavna. Odkar imamo ustavo, so se razne vlade prizadevale, da bi dovedle do sporazumja med Čehi in Nemci. A zaman! Od Taafejevih punktacij preko Badenijevih naredb in do Koerberjevega načrta „zlomljenja 7 palic“ vse se je in se izkaže iluzorično, dokler Nemci ne odstopijo od svojega pohlepnege vsenemškega načrta v katerem hočejo vtopiti vse nenemške narodnosti, nemeneč se, je li to po božjih in naravnih zakonih pravično ali krivično.

Od vseh vladnih poskusov nimamo mnogo pričakovati, ker vsi ti poskusi so nosili in nosijo v sebi kál nezmožnosti današnje ustave za rešitev takih vprašanj v državi. Le tedaj, ako se ustava spremeni, zadoščeno bode narodnim in državnopravnim težnjam pojedinih zgodovinskih narodnih mas, ki sestavljajo našo monarhijo.

Ali v očigled odnošajem, pri katerih stoje v sprednji vrsti bratje nam

dimk. Milisav je čakal zastoj, da ga pokliče Stanojlo po navadi, naj odkáže delo. Naposled stopi v Stanojlovo izbo. Stanojlo je držal glavo v dlanih, pa sedel na klopiči pri ognjišču. Niti pogledal ni, ko je bil vstopil Milisav.

„Brate!“ pokliče ga Milisav.

Stanojlo dvigne glavo in odpre zardule oči.

„Huda nesreča je zadela našo hišo!“

reče dalje Milisav.

Stanojlo prikima.

„Bratje smo se odločili, da si razdelimo skupno imetje in odidemo od tod. Tako rešimo vsaj otroke; kajti kletev izrečena nad rododom, pade najprej nad glave otrok“.

„Da odidete? Ali ne poskusite, da bi se pomirili z botrom?“

„Nemamo več botra. Zastoj ves trud. Stric Srečko ne more preklicati svojih besed“.

„Bodi torej — razdelite se. Meni ni treba ničesar — samo Radoja ne pozabite. On hoče tudi živeti“.

Čehi, pa vkljub temu, da želimo in moramo tudi želeli, da oni dosežejo svoj narodni smóter, ne moremo pojmiti, zakaj ne bi se mislilo h hratu tudi na druge slovanske skupine v državi? Saj bi se moralo to vprašanje sploh reševati na stališču skupnosti. Ali naj bode vsak posamezni del avstrijskega slovanstva v tej zadevi vedno še posebej odvisen od nepreračunljivih potov usode, katere znamenjujejo tam gori nekje ali na Dunaju ali v Berlinu?

No, morda pa si gospod Koerber tudi za Jugoslovane izmisli kaj podobnega kakor za Čehe? Vsekako bi bilo umestno, da dr. Koerber zdaj, ko se pripravljaja za bodoče državnozbornsko zasedanje, spravi v nekako zvezo s češkim vprašanjem tudi jugoslovansko jezikovno vprašanje ali da celo Čehi stavijo kot predpogoj v svoji zadevi to, da se jemlje ozir tudi na zahtevo južnih Slovanov.

XVII. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Ilirski Bistrici.

V četrtek 7. t. m. si je Ilirska Bistrica nadela slavnostno lice. Krasni slavoloki in mnogobrojne zastave pozdravljale so z vseh strani Slovenije došle skupščinarje. Povsodi se je kazala tudi najlepša sloga. Skupščinarje so ob dohodu pozdravljali mej drugimi g. nadučitelj Zarnik, gospa Bachmann, gg. župana Valenčič in Žnidaršič ter g. dekan. Odgovarjal je z vznesenimi besedami družbin prvomestnik msgr. Zupan.

Mej došlimi skupščinarji se je opazilo mnogo duhovščine, izmej zunanjih pa posebno g. poslanca Spinčiča ter dr. Rybařa. Vseh zborovalcev je bilo 200.

Po sv. maši se je zbrala vsa narodna družba v hotelu, kjer je prvomestnik msgr. Tomo Zupan otvoril 17. glavno skupščino, prsrčno pozdravivši prislece od vseh strani slovenske domovine, posebe pa še čestite zunanje navzočnike. Nato se je prešlo takoj na dnevni red.

Tajnik č. g. Anton Žlogar poroča o društvenem delovanju. Iz njegovega poročila posnemamo:

Ljudsko štetje leta 1900 je pokazalo nam Slovcem zopet žalostno sliko. Na vsej periferiji naših dežel se krči naš

V tem pride Štefanija v izbo in jame britko tarnati. Oba brata jo pogledata prestrašeno.

„Nunec Srečko je umrl! Ljudje pravijo, da ga je ubila britkost in žalost“.

Zdaj ni bilo misliti, da bi obstala zadruga. Na tej hiši je visela kletev in morali so se izseliti iz nje. Premoženje so si naglo razdelili. Nihče ni zahteval, da bi dobil več. — Stanojlo je ostal le sam se ženo in sinom Radojem.

IV.

Štefanija je že prej pokašljevala, zdaj pa še bolj. Kletev nunca Srečka in njegova smrt so jo tako britko zadeli, da je legla, pa ni več vstala. — Njena smrt je nekoliko pomirila vas. Navada je, da pozovejo na pogreb iste znance, ki so bili na svatbah; in prišli so torej k sprevedu Štefanije.

Stanojlo je nekako čutil, da se je jela izpolnovati botrova kletev. Bil je preverjen, da še to leto pojde eden iz te hiše v grob; kajti rajna žena je imela odprte oči. — Njegova duša je bila kot

živjel. Dasi podatki štetja glede materinega jezika oziroma narodnosti nikakor niso zanesljivi — in v znanostno svrhu ne porabljeni, dasi vemo, da nas je v istini več, kakor so nas našli v svoji prebrisanosti naši nasprotniki, vendar nam tudi to dejstvo glasno kliče: memento mori!

Kaj je vzrok našemu nazadovanju? Poleg velike narodno-gospodarske krize, ki se vleče kakor črna nit skoro po vsej Evropi, so krčenju krivi naši nenasitljivi nasprotniki na jedno — in naša lastna nebrižnost na drugo stran. Koliko ran zasekava slovenskemu življu leto za letom nemški „Schulverein“, „Südmark“, „Südmärkische Bank“ od nemške, „Lega nazionale“, „Dante Alighieri“ in njim sorodna društva od laške strani, je slovenskim rodoljubom več ali manj v spominu.

A tudi indiferentnost raznih slojev mej nami je zakrivila, da je prišel, ko so ljudje spali, sovražnik ter zasejal veliko mej pšenico. Znano je, da plevel veliko rajši raste, kakor dobra setev. Razni parasiti, zasejani po nasprotnikih po vseh naših deželah, izpivajo najboljšo kri na našem narodnem telesu. Ali moremo kar hladnokrvno gledati, kako gineva naš rod?

Tu je nastala družba sv. Cirila in Metoda, ki hoče odbijati neopravičene napade naših sovražnikov, pa tudi vzdramiti iz letargije lastne rojake. Nedvomno preti našemu narodu največja nevarnost na šolskem polju. Vkljub naravnemu pravu, vkljub jasnemu državnemu zakonu nima naša mladež zadostno še slovenskih šol. V tej sili preostaja nam le samopomoč in samobramba, in to izvršuje uprav naša družba.

Pri XVI. veliki skupščini v Mariboru 8. avg. 1901 so bili v družbino vodstvo poklicani: Dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški, Gregor Einspieler, Dragotin Žagar (nov) in Ant. Žlogar. Nadzorništvo je ostalo staro. V razsodništvo mesto umrlega Ivana Gogola je bil izvoljen dr. Danilo Majaron in mesto v družbino vodstvo izvoljenega Drag. Žagarja pa vpok. c. kr. profesor Maks. Pleteršnik.

Sej je bilo pet in sicer: 1 3 4. 5. sept. 1901., 1 3 5. 7. nov. 1901., 1 3 6. 16. jan. 1902., 1 3 7. 15. maja 1902. in 1 3 8. 10. julija 1902.

kotel, kjer vreje voda; notranji žar ga je palil.

Ko so videli ljudje, kak je Stanojlo, se jim je smilil. Svet je že tak: lahko pozablja danes, kar je bilo včeraj.

Minulo je bilo leto. Stanojlo je sklenil, da si oženi sina Radoja. Hiša je bila že tako dolgo brez ženske, in vsakdo ve kako je v hiši, kjer ne uravnjuje ženska roka.

Ali je bil brsten mladenič ta Radoje! Bil je poln moči in zdravja, lep, pod nosom je imel prvi mah, za „kolo“ in za petje kot živ ogenj posebno, dokler mu še ni bila umrla mati. Dekleta so ga rada videla in pozabljala kletev, ki je težila njegovo glavo. Tudi Stanojlo je jel pozabljati svoje muke in začel je zopet zahajati med ljudi. Pomiril se je tudi sé sinovi rajnega Srečka, in trebalo je le tega, da bi se potrudilo nekoliko dobrih sosedov ter bi se botrinjstvo zopet obnovilo.

Radoje si je izbral nevesto v sosedstvu; bila je krasna in vitka kot ženin. (Dalje pride.)

Vlog se je rešilo v tem upravnem letu 1622 (brez pisem in poročil).

Podružnic se nekaj snuje, med njimi ženska v Novem mestu.

(Konec pride.)

Dopisi.

Iz Sovodenj 4. avg. 1902. (Nekaj o naših žalostnih razmerah.) — Naša občina se steje lahko razmeroma eno najbogatejših na Goriškem. Občina ima še veliko nerazdeljenega zemljišča, katero upravlja gospodarski svet. Polovica občinskega zemljišča je že razdeljena med opravičene občinarje in sicer v uživanje, ne pa v last. Pretežna večina sovodenskih občinarjev je zahtevala, da se razdeli v uživanje še ostalo zemljišče. Zemljemerec je tudi že napravil načrt za razdelitev in tudi razne prošnje se je napravilo na deželni odbor. Kakor smo izračunali, bi občina nič ne trpela vsled te razdelitve, ker ima po drugi strani dohodkov, ki bi pokrili vse občinske potrebe.

Kakor rečeno, to nerazdeljeno občinsko zemljišče upravlja gospodarski svet, ki obstoji iz načelnika in 8 odbornikov.

Ali žal! V tem gospodarskem svetu ni vse tako kakor bi moralo biti, kajti v njem vladajo razprtije med načelnikom in odborniki. Dvotretjinska večina odbornikov je zahtevala, da se naj razdeli še ostalo obč. zemljišče z dovoljenjem dež. odbora, kar bi bilo v veliko korist občinarjev, posebno ubožnejših. Ali načelnik in njegov namestnik sta se tej zahtevi z vso silo uprta, češ da se v slučaju razdelitve zmanjšajo občinski dohodki ter da bi se moralo potem za razne občinske potrebe po hišah nabirati. Ne vem, kako more načelnik gospodarskega sveta kaj takega trditi! Ali ne dokazuje proračun, da se pokrijejo vsi občinski stroški iz splošnih obč. dohodkov in da z ozirom na to, da bi razdelitev donosala lepih dohodkov od najemščine, še ostane par sto kron? Kakšen interes ima torej načelnik na tem, da se protivi razdelitvi?

Napravilo se je že več prošenj in utokov na deželni odbor, a stvar še vedno ni rešena. In komu imamo to zahvaliti? Pač le našemu „vrlemu“ načelniku in še „vrlejšemu“ njega namestniku. Koliko „dobrega“ sta ta dva junaka že naredila sovodenskim občinarjem, se pač ne more kar tako pozabiti. Ne bom sicer navajal uzrokov, ki ju nagibajo k temu, da se tako strastno protivita tej občekoristni razdelitvi, ali vsak pameten človek bi moral iz tega sklepati, da imata kake koristi, ako se razdelitev ne izvrši. In kaj naj si misli kdo o takih možeh, katera mesto da skrbita za blagor svojih

soobčanov, pa še zabranujeta njih koristi? Ali bi ne stalo dobro vsakemu opravičenemu občinarju po oral občinskega zemljišča, od katerega bi plačeval malo najemščino ter si tako opomogel? Dosedanji dohodki, ki so se stekali v občinsko blagajno od teh zemljišč, niso nič koristili občinarjem! Torej, ko dokazuje proračun več dohodkov ko stroškov tudi v slučaju razdelitve, — čemu, prašam, to nasprotovanje?

Lansko leto, ko se ni dovolila razdelitev občinskega zemljišča, sklenila je dvotretjinska večina odbornikov, da se razdeli samo za isto leto med opravičene občinarje seno, beke in drva. Tako se je tudi izvršilo v splošno zadovoljnost občinarjev in vsak deležnik je plačal pri žrebanju nekaj kron. Načelnik se je protivil tudi tej razdelitvi, vendar pa je prišel k žrebanju in vodil vso stvar.

Čujte pa, kaj se je letos zgodilo! Letos je dvotretjinska večina odbornikov zahtevala od načelnika, da skliče sejo in sicer tudi zaradi delitve sena, beke in drv. A mož ni niti hotel kaj slišati o tem ter je rekel: „Ne pečam se več, naredite kar hočete!“ Na to je večina sklenila, da se razdeli kakor lani, seno, beke in drva, ta pa da se smejo posekati še le meseca novembra z dovoljenjem gozdnega urada. Vsak deležnik da plača 7 K 40 v. kot odškodnino občini. Določili smo tudi dan žrebanja in sicer na 29. m. m. ob 1. uri pop. Ob določeni uri se zbera deležniki in žrebanje je že pričelo. Kar prihrumijo v občinsko sobo — čujte! — orožniki s c. kr. gozdarjem in na ukaz c. kr. okr. glavarstva ustavili so srečanje, ob jednem pa zahtevali od odbornikov — postavno dovoljenje za tako delitev. Odborniki so na to vso stvar pojasnili c. kr. gozdarju in orožnikom, na kar je c. kr. gozdar izjavil, da gozdni urad nima nič proti temu ako se razdeli seno, beke in drva in ako se bodo slednje sekale še le v mesecu novembru z dovoljenjem gozdnega urada.

V tem trenutku pa je nastal pravi ravs in kavs med načelnikom in odborniki. Ljudstvo je bilo silno ogorčeno, ko je zvedelo, kako sta načelnik in župan spletkarila da preperečita srečanje. Kakor se je namreč zvedelo, šla sta na c. kr. okr. glavarstvo in tam baje na farbala g. nadkomisarja, češ, da se hoče vse občinsko zemljišče razdeliti, da se žreba brez plačati niti vinarja v občinsko blagajno, da se hoče razdeljena drva hitro posekati, da nimamo postavnega dovoljenja za tako delitev in ne vemo kaj še.

To je seveda g. nadkomisarja prepričalo, da tu gre za resne stvari in

v tej veri je poslal v Sovodnje c. kr. gozdarja in pa — — oddelek orožnikov, katerih je bilo neki — 16, ki so vstavili srečanje in oblegli občino. Odborniki smo koj drugi dan vso stvar pisмено pojasnili na okr. glavarstvo in prosili hitre rešitve, ker polovica deležnikov je že žrebala. Glavarstvo je naznanilo vso zadevo dež. odboru in ta je odredil, da se ima sklicati seja gospodarskega sveta na dan 2. t. m., h kateri da pride tudi deželni tajnik da vso stvar poravnava. In k seji smo prišli vsi odborniki razun podnačelnika. Razpravljalo se je o razdelitvi sena, beke in drv. Ko je prišel predlog glede te razdelitve na glasovanje, je bil sprejet enoglasno. G. deželni tajnik je potem priporočal edinstvo v gospodarskem svetu in dal tudi potreben pouk, kako se imajo vršiti seje, za kar smo mu hvaležni, saj lahko rečem, da se še nobena seja popred ni vršila tako redno kot ta.

Sploh je cela občina nezadovoljna s postopanjem našega načelnika. Poznamo dolžnosti, ki jih ima načelnik, vemo tudi, da seja brez načelnika ali njegovega namestnika ne velja. Vprašamo ga pa: Zakaj ni hotel sklicati seje, ko je to zahtevala dvotretjinska večina odbornikov po občinskega reda?

Da ni poslovanje našega načelnika v najboljšem redu, o tem so se prepričali tudi deželni uradniki, od katerih je moral on marsikatero trpko požreti. Dal Bog že skoro mesec oktobar! Takrat namreč poteče triletna doba gospodarskega sveta in vršile se bodo nove volitve. Takrat obračunimo z obrestmi vred z našim „za blagor svojih občanov strašno vnetim“ načelnikom. Njegovih par pristašev ga ne bode rešilo zaslužene plačila. Eden izmed njih — namreč „legarski dohtarček“ — se bo moral zagovarjati pred kazenskim sodnikom zaradi svojega dolgega jezika.

Odrito moram povedati, da mi tudi naš župan ne ugaja. Mož ima premnogo skrbi za svoj blagor in mu torej ne ostaja časa, da bi se preveč brigal za blagor občine. — Za primero bi ga hotel vprašati to-le: Kako se v Sovodnjah izvršuje policijski red? Ob kaki uri se zapirajo neke sovodenske gostilne, zlasti pa njegova, županova, katera bi morala biti v izgled drugim? Dalje bi ga rad vprašal: Zakaj ob času službe božje ima odprto gostilno in toči vino tistim elementom, ki ne marajo poslušati besede božje? In dalje: Kako je postopal pri prodaji zemljišča občini, katero je kupil od Levijevih dedičev?

Še marsikaj bi se dalo povedati, a za danes dovolj; ako bo potreba, se že oglašim. Ljudstvo pa zdaj lahko spozna, da v Sovodnjah treba korenitih sprememb na bolje in spozna tudi lahko,

govoril, sem ga odložil“ in ves svet ve, da je gospod poslanec in spě — „govoril“!

Tako gladko pa „tista reč“ v Nablrežini ni šla in to jaz Homunculus, ki sem bil nevidno navzoč na shodu, prav dobro vem. „Somišljeniki“ in „sodrug“ so baje nameravali „naprednjakom“ posvetiti z bakljo resnice in vprizoriti „malenkostne „prizorčke“, ki so prišli v toliko „v počev“ da Kopaču ni bilo treba kazati posebne govorniške zmožnosti da je mogel „občinstvu“ dopovedati, da (narodno) napredna stranka ni ne delavska, ne trgovska, ne obrtniška, ne kmečka, ne veleposesniška, ne uradniška, marveč da je — nič: nula niks in da sta jo porodila le Tuma in Gabršček, iz jeze ker nista znala „roditi“ kaj boljšega. —

Zato je pa Andrej Gabršček „obširno govoril“ o „stališču“ te stranke, ki je baje tako slabotno, da bodo morali nablrežinski klesarji — kadar jim dela zmanjka — izklesati iz lepega nablrežinskega kamna nove stebre in opore, ker se stare rušijo liki onim v Benetkah... da, da, to prihaja od — „gnjilih pilotov“!

Čital je pa zevajočim poslalscem tudi svojo knjižico „poslano v svet“ in

kje mu je iskati pravih prijateljev in kje sovražnikov. Zato se bode vedelo pri prihodnjih volitvah okleniti prijateljev, sovražnikov pa se ogniti in ne se dati zapeljati po brezvestnih agentih v krilih in hlačah!

Odbornik.

Politični pregled.

Avstro-ogerska nagodba.

Nagodbena pogajanja bodo baje do 16. t. m. dokončana. Isti dan ima ministerski svet v tej zadevi sejo, naslednji dan gresta Koberber in Szell v Ischl poročat cesarju o dogovoru, ako se doseže.

Česko-nemška sprava.

„Münchener Allg. Zeitung“ prinaša članek, v katerem baje neki Čeh(?) predlaga sledeči kompromis za spravo z Nemci: Prizna se nemščina za državni jezik. Češčina pa se prizna kot šolski, občinski, deželni jezik povsod, v celi Avstriji, kjer živi gotovo število Čehov. Članek opozarja, da bi bili s tem Čehi mnogo na boljšem, ker so zdaj kraji kjer je mnogo Čehov, pa nimajo niti šole.

O štrajku galiških kmetov.

V Busk so prišli tuji delavci da bi nadomeščali domačine na delu. Ogronna množica ljudstva, zbrana pred vasjo, pa jim je to zabrnila. Tudi v krajih Lankrovci, Podbrčani in Nahorce je pričel štrajk. V Busk in v bližnje občine je prišlo vojaštvo. V okraju Huštatin štrajkajo kmetje v desetih občinah. V nekaterih občinah so šli ljudje zopet na delo. — Vsled štrajka je zaostala žetev in vse kmečko delo ter imajo podjetniki veliko škodo.

Nemiri v Italiji.

V provinciji Bari so resni nemiri. V Cassanu je 400 kmetov zasedlo posestvo markiza de Lucca in se neče umakniti. Orožniki so streljali na upornike. Eden je obležal mrtev, mnogo je ranjenih. V Manduriji je 1000 brezdelnih prišlo pred občinsko hišo, kjer zahtevajo kruha. Vojaštvo je konsignirano.

Sestanke ruskega carja in nemškega cesarja.

V petek 5. t. m. sta se sešla v Kolivanu (ponemčeno „Reval“) na ruskih tleh, vladarja Rusije in Nemčije. Ruski car je dospel tja ob 11. uri dopoldne na ladiji „Standart“ v spremstvu Veliškega kneza Alekseja, dočim je bil nemški cesar že prej tam in je pričakoval carja na ladiji „Hohenzollern“.

Pozdrav obeh vladarjev na krovu ladije „Standart“ je bil prisrčen. Župan mesta Kolivana je podal carju na dragoceni posodi soli in kruha. Vse mesto je bilo v zastavah; ogromne množice ljudstva so privrele od vseh strani in navdušeno pozdravljale carja, ko se je peljal skozi mesto. Kolivan je na rusko-nemški meji in je ondi mnogo nemškega prebivalstva. Nemški kakor ruski listi povdarjajo velikansko važnost tega sestanka v svrhu evropskega miru. Zlasti nemški listi pišejo, da so se razmere mej Nemčijo in Rusijo vsled tega sestanka že zboljšale. Kako pa se zloga s tako pisavo dejstvo, da so Nemci v Kolivanu razobesili izvalne pruske zastave ter se javno vedli razžalivo za Rusijo ter da je mnogo Nemcev iz tega kraja in celo

— tako mi je nekaj reklo — z namenom, da teh knjižic še kaj dosti spečaa...

Gospod urednik!

Moja krivda ni, ako mi dajo dobri ljudje v naprednih „Benetkah“ od sobote do sobote grahiva za „sobotno pismo“, seveda v skrbi, da se v tej vročini humora na Goriškem sploh ne posuši.

Za bodoče deželnozborsko zasedanje imam posebno bojazen. Bojim se namreč, da pride Vrtovec iz Tolmina s — pikonom v zbornico ter „pušča“ na glavi vsem trem naprednim „prijateljem učiteljskega stanu“; to pa zaradi tega ker baje tako slabo razumejo učiteljski poklic, da slišijo travo rasti na šolskih vrtovih — pardon, da slišijo, kako „grena glas po deželi“ o nezmožnosti učiteljev v kmetijskem pouku.

Naglost ni nikoli dobra in tako menim bi ne bilo škodovalo, ako bi bili gospodje prej mislili, a potem govorili, vsaj bi ne bilo „hude krvi“ in „Sočin“ lastnik bi ne imel težavne naloge zopet mašiti tiste vradne luknje, iz katerih vre poplava napredne blamaže, kar je storil s tem da pravi: „Iz ljudstva in izmed učiteljev samih pa je čuti glasove (o ti prešmentani „glasovi“) da treba

Sobotno pismo.

(Piše Homunculus.)

Oha, gospod urednik, vroče je! Take vročine že ni bilo z lepa pri nas, — prav kakor v Kaliforniji! Škoda da nimamo „solčnih motorjev“, zdaj bi bili lahko v prav „polnem teku“, zlasti Kraševci bi lahko izrabili moč solčnih žarkov kot gonilno silo za kakoršnekoli stroje v svoji „prekomorski industriji“, katera „še pride“, in bi za kako „kolesce“ te prirodne sile odstopili še lahko Andreju Gabrščeku*) ki namerava „pomnožiti“ stroje v svoji tiskarni z drago elektriko. To bi bil napredek! In o možnosti istega sem se prepričal zadnjič, ko sem bil na shodu v Nablrežini. Res, naš Kras je v pravem pomenu besede — slovenska Kalifornija, kar se tiče vročine. Neumevno se mi pa zdi, kako da dr. Treo in Andrej Gabršček, ki sta šla v Nablrežino „reševati“ gospodarsko vprašanje Kraševcev, nista prišla na to pahnogo napredka, ko vendar itak vse vesta! No, znamenje, da ta dva „naprednjaka“ vendar nista še dobro podkovana v vseh stvareh napredka. Zaradi tega hočem to na kratko razložiti. Vzeti za napravi „solčni motor“, treba da se močno povek-

*) Pa še zopet — ta človek! — Op. ur.

šalno steklo in je nastavitv na pripraven parni kotel z vodo, katera kmalu začne vreti. Ta parni kotel se spravi v zvezo z motorjem in — mašina je „fertig“, katero se potem lahko porabi n. pr. za mlačev kraškega brinja, za obiranje kraškega čaja in eventuelno tudi za trenje lešnikov, katere nameravajo Kraševci zdaj poleg drugih virov svojih izdatnih dohodkov tudi kultivirati. — Ali to treba omeniti, da povekšalno steklo mora pa že imeti večje dimenzije kakor Drejčeva očala in še hujšo moč, čeravno se skozi ta očala vidijo „klerikalci“ kot same „grozne zverine“, kot sami nevarni sleparji, tatje in falotje itd.

Ali veste g. urednik, kaj se mi čudno zdi v očigled teh očal? Ako bi bil Drejč slučajno pozabil svoj solčnik na kakem „klerikalnem“ shodu, gotovo bi bil videl skozi ta očala, kako mu ga je kak „klerikalec“ vkradel, a med socialisti, s katerimi je „mogoče vsaj pametno govoriti, dočim so klerikalci tako podivjani, da je to izključeno“ — je pa kaj takega popolnoma izključeno. Ali kako dobro je, ako ima človek svoj — Leibjournal! Tu se lahko razglasi na jako pompoznen način kakor znajo le — bodoči deželni in državni poslanci: „predno sem

iz Petrograda prišlo na vsenemško pevsko slavnost v Gradec, to je povsem tem uganjka, ki pa ni težko za razvozljati.

Razmere na Francozskem.

Po provinci se vsled zapiranja šol godé prav čudne reči. Prebivalstvo ne pusti šaliti seboj, marveč je silno razburjeno in v tej razburjenosti daje duška svoji nevolji nad zadržani učne svobode. Tako je v Vienu (izerski okraj) več sto oseb broječa množica napadla vladnega komisarja in kamenjala nastopivše žandarje. Komisar in žandarji so morali pred ljudmi bežati.

V Firminji je v trenutku, ko je vladni komisar zapečatil redovniško šolo, tamošnji župnik odtrgal pečat ter izjavil da je hiša njegova. Neka ženska je pa vladnega moža krepko ozmerjala. Seveda so njo in župnika zaprli ter ju izročili sodišču.

V Parizu samem je vse razburjeno. Skupine socialistov se klatijo po mestu in zabavljajo na redove, kričoč: „Živela republika!“ Pobili so tudi okna na neki redovniški šoli. Policija jih gleda mirnih rok, da delajo kar hočejo. Značilno za te vladnine varovance pa je, da je z njimi vred pobijal samostanska okna nek nevaren anarhist, katerega je policija vendarle aretirala.

V Saint Chamandu je bil protestni shod proti vladnim odredbam; na shod so pridrvali socialisti in nastal je pretep pri katerem je bilo ranjenih več oseb. Organizoval se je tudi odbor, ki namerava bojkotirati vse trgovce ki so pripadniki vlade in ustaviti plačevanje davkov. Tudi se hoče odpovedati vse deleže v hranilnicah ter ustanovljati lastne denarne zavode.

Misel, naj bi se vladi odrekli davki, pridobiva vedno več tal. „Liberté“ javlja, da je vlada za nekaj časa opustila izvedbo znanih dekretov, da se poleže ljudska nevolja.

Političen dobiz.

Trajni evropski mir hočeta doseči baje ruski car in italijanski kralj. Ta dva delujeta neki nato, da naj bi služile v bodoče armade le za ohranjenje notranjega miru in v varstvo naselbin. Če bi se to zgodilo, bi se vojno breme znatno olajšalo. — Južna Afrika. Koncem tekočega meseca bo v vili Krügerjevi konferenca burskih voditeljev. Mejer, ki je včeraj obiskal Krügerja, ni povabljen, ker ga radi njegovega govora pri obedu Kitchenerjevem smatrajo za izdajalca. — Vojna na turški meji. Med Albanci Turki je pri Ohridi prišlo do krvavega spopada. Boj je trajal več ur. Padel je albanski vodja in 13 njegovih; padlo je tudi več Turkov. — Mej Nemčijo in Ameriko preti izbruhni vojna. Nemčija si namerava prilastiti več kolonij v južni Ameriki, vsled česar se utegne vneti vojna. Ameriški admiral Tayler poziva svojo vladu, da pomnoži mornarico. — Srbska skupščina je bila minulo sredo otvorjena. Kralj je pozival na skupno delo za korist naroda in države. — Srbija in Črnogora sta sklenili skupno zatirati neke vrste „srbsko“ časopisje, ki dela na razpor mej obema državama. — Španjski minister Sagasta je odstopil radi starosti in utrujenosti. Rekel je da je hotel le še pozdraviti nastop mladega kralja kot novega vladarja in potem odstopiti.

prav ta uk boljše organizirati, na boljšo podlago postaviti. In to je mislil tudi dr. Treo in ni mu bilo pred očmi, česar ni in tega je več. — No, bodisi da so to „ljudstvo“ znani obligatni „Tumovi vrabci“ in tisti „učitelji sami“ — bivša učitelja Tuma in Gabršček: — resnica je in ostane, da „gre en glas po deželi“.

Z ozirom na ta „glas“ bi svetoval jaz, Homunculus, dr. OOO-tu ali sploh celi „deteljici“, da v bodoče potolaži „tolminsko učiteljsko društvo“ s tem, da predlaga v svrhu zboljšanja učiteljskih plač, naj vlada vse one učitelje, ki so se izkazali zmožne in koristne v kmetijski stroki, posebno letno nagradi in uredi „stvar“ tako, da bodo učitelji, ki poznajo razmere svojega kraja, vsaj deloma nadomeščali — potovalne učitelje kmetijstva.

To svetujem z vso resnobo, brez humorja, kajti prepričan sem, da bi Vrtovec umaknil svoj pikon v istem trenutku, ko bi zadonel izmej „deteljice“ tak predlog po dvorani. V nasprotnem slučaju pa je pripravljen Homunculus mej operacijo s pikonom celo držati vsako „deteljico“ peresce — za ušesce.

Domače in razne novice.

Odlikovanje. — Naš rojak g. dr. Anton Primožič, profesor na Dunaju in dodeljen naučnemu ministerstvu je bil odlikovan z vitežkim križem Franc-Jozefovega reda. Vrlema rojaku iskreno čestitamo!

Imenovanje. — Preč. gosp. Ignacij Valentinčič, župnik na St. Viškvigori, je imenovan župnikom v Renčah pri Gorici. — Veleč. gosp. Henrik Peternel, administrator v Jagersčah, je imenovan župnikom istotam! — Častitamo in srca!

Mesto prošta prvostolne cerkve v Gorici je razpisano do 31. avgusta t. l. Pravico patronata zvršuje to pot visokorodni g. Henrik baron pl. Codelli. — Konkurz za faro St. Viškogore je odprt do zadnjega avgusta t. l. (Patron je verski zalog)

Za „Šolski Dom“. — Po pomoti zabilježili smo med darove za „Šolski dom“ dvakrat po 10 K, katere bi bil daroval preč. g. dekan Vidmar v Bovcu. V istini pa je daroval preč. g. dekan 10 K, drugih 10 K daroval je pa g. N. N.

Na „poziv slov. abiturientov“ v sobotni „Soči“, naj dokažemo resnico naših trditve v 56. in 59. štev. „Gorice“, odgovarjamo za danes le to-le: Ta „poziv“ je naiven in obenem tudi nepremišljen; naiven, ker vedo mladiči, ki se skrivajo za splošnim imenom „slovenski abiturientje“, tako dobro — če ne bolje — kakor mi, da slonita ona članka na resnični podlagi — a kljub temu zahtevajo še dokazov za naše trditve; nepremišljen pa je ta „poziv“, ker bi zahtevani dokazi v javnem listu škodovali posameznim dijakom in družinam. Ker ni naš namen komu škodovati, zato nočemo ničesar ne dokazovati ne preklicovati, marveč prepustimo „slov. abiturientom“ dokaz, da sta omenjena članka „podlo obrekovanje in grda laž“. Ako se tem očitno nahujkanim mladičem ta dokaz posreči, nas bo to gotovo le veselilo, in radi bomo priznali da je en del našega dijaštva boljši, kakor smo mi mislili!

*) Kateri pa so tisti abiturientje? Zakaj se ne podpišejo? Ali niso ti abiturientje tudi lahko Kavčič, Gabršček in sploh kaj takega? Op. st.

Koliko dobljo v bogl našega mesta? — Minulega meseca julija se je razdelilo v bogim goriskega mesta skupaj 158770 K.

Takse in globe. — Meseca julija so znašale razne takse za mesto goriško 599 K, globe pa 38 K.

Prodajalec melonov. — Mestni magistrat naznanja vsem prodajalcem rudečih melonov, da smejo prodajati le znotranji rudeči del, zunanji zeleni del buče pa morajo odrezati. Vsaki teh prodajalec si mora preskrbeti red za to prodajo, katerega dobi pri mestnem magistratu. Tržni komisariji bodo strogo pazili.

Kuhinja za kaznjence. — Dosedaj je oskrboval tukajšnje kaznjence s hrano privaten zakupnik; po preteku še jednega leta pa prevzame to v oskrbo vlada. Gorica je menda jedino mesto v Avstriji, kjer še ni imela v svoji oskrbi kaznjencev država.

Semenj sv. Jerneja. — Ker bode letos sv. Jernej na nedeljo, prične semenj sv. Jerneja na ponedeljek 25. t. m.

Glavni poštni in brzojavni uradi v Gorici. — V teh uradih popravljajo zdaj in prenavljajo prostore. Za brzojav in telefon so napravili v II. nadstropju velike dvorane; v brzojavni dvorani so baterije pomnožene. Brzojavi se bodo sprejemali v pritličju in avtomatično dvigali v II. nadstropje. Tudi število pismoštev, katerih je 12, se pomnoži. Osobje bode pomnoženo tudi pri denarnem prometu. Raznašalci brzojavnov so zdaj 3, dodan bode še jeden. Te prenovitve bode nadzoroval stavbni komisar Kumpf.

Preselitev davčnih uradov. — Koncem t. m. se stoprav preselijo davčni uradi iz gledališke ulice v novo justično palačo. Glede prostorov pridemo z davkarijo v novi justični palači — iz dežja pod kap.

Ustavljene ptički. — V torek so aretovali v Zagraju 3 mlade okoli 20 letne ljudi, čedno oblečene, ki so hoteli v Benetke. Ti ptički niso imeli pri sebi nobenih dokumentev, pač pa bodala in drugo nevarno orožje.

Izpred sodišča. — Tisti Karol Lah iz sv. Križa, o katerem smo že poročali da je vkradel v veži deželne hiše bicikelj, vreden 360 kron, je bil v četrtek obsojen na 7 mesecev težke ječe.

Neka Alojzija in Ivan Bolčiva, prvi star 28 let a drugi 20 let, sta dobila pred tuk. kaz. sodnikom in sicer prvi 5 in drugi 4 mesece ječe, ker sta težko poškodovala nekega Ant. Kropeta.

Štiri mesece je dobil Herman Konjedič, star 34 let in doma iz Sočana, ker je razzall solkanskega stražnika Stefana Juga.

Gobe. — Dne 3 t. m. so prinesli na tuk. trg 58 košev gob, ki so tehtale skupaj 4 kvintale, prodali so jih po 24 vin. kilogram; 4. t. m. pa so jih prinesli celo 88 košev t. j. 6 kvintalov, katere so prodali po 36 vin. kilogram.

Zblazel. — Vrtnar Josip Boschin je bolan na umu; v tem položaju si je hotel te dni že v tretjč končati življenje. Odpeljali so ga v bolnišnico vsmiljenih bratov.

Ne trpinčite živali! — Tisti Jos. Stecher, o katerem smo poročali da mu je komisar zaplenil dva konja, je dobil radi trpinčenja živali 12 ur zapora in je moral še posebej obljubiti da ne bo rabil več tistih dveh konj dokler mu ne okrevala.

Zaprta ulica. — Ker se je v ulici Boschetto podrla neko zidovje, jo je magistrat zaprl in prepovedal tod voziti.

Odgananih iz našega mesta je bilo v mesecu juliju 43 oseb. — Od 1. jan. pa do konec julija je znašalo število odgananih 256.

Zidanje desinfekcijskega poslopja. — Za zgradbo tega poslopja so razpisane oferte in se odda najboljšemu ponudniku po znižani ceni 10 od sto. Ponudbe za 700 K je vložiti pismeno in zapečateni na tuk. magistrat do 12. t. m. opoldne; navesti je v njih natančno kraj, ime in bivališče ponudnika. Ponudna svota mora biti označena z številkami in v besedah Podjetnika določiti mestno starašinstvo dogovorno s tehničnim odsekom. Načrti so izloženi na ogled pri tukajšnjem mestnem stavbinskem uradu.

Italijanski oddelek kmetijske šole v Gorici, ki je bil sezidan pred kakimi 20 leti, se hoče podreti. Zapazili so v zidovju sumljive razpoke; zaradi tega so poslopje te dni komisijonelno ogledali. Komisija je konstatirala nevarnost in dala poslopje izprazniti ter zapreti ulico ob kmet. šoli in tudi uhod k isti od strani šentpeterske ulice.

V preprečje prahu so začeli v četrtek polivati za poskušnjo katram po vrtni ulici, da bi preprečili prah.

Vodja poskuševališča g. Ivan Bolle je spisal razpravo o zatiranju kužne vničujočih mrčesov. Razsodišče v Parizu je njegovo razpravo nagradilo z 1000 franki.

Županska volitev v Korminu. — Korminskim županom je bil izvoljen Jurij baron Locatelli; občinskim odbornikom pa Panzera, Angeli, Avian, Legiša, Gasparini in Lavarian. S tem je zmagala avstrijska patrijotična stranka proti „Legovcem“.

Grozna nesreča v Sosljanu. — V Sosljanu so zažgali v četrtek ob 6. uri popoldne velikanskomino, za katero so porabili 180 kvint. smodnika in 12 zaboječkov nitroglicerina vsak zabojček po 24 kilogram. Učinek razstrelbe je bil velikansk. Ta prizor je prišlo gledat vse polno ljudstva iz vseh krajev in tudi mnogo gospode iz Trsta na parnikih. Da se zabrani vsaka nesreča naredili so žandarji v potrebni oddaljenosti kordon ter držali ljudi nazaj da se niso preveč približali nevarnemu kraju. Ko se je mina razpočila, ploskali in klicali so gledalci navdušeni.

Komaj pa se je to zgodilo, zapusti stražmešter orožnikov Winkler svoje mesto in se bliža razstreljeni mini, v istem trenutku se zgrudi na tla in ostal je mrtev. Kakih šest ali sedem delavcev, videč to, priskočili so, da bi pomagali stražmeštru, a tudi oni so pocepali na tla drug za drugim in ostali so mrtvi. Kaj je bilo? Strupeni plini nitroglicerina, kateri se še niso razkadjali, in katere so dihal nesrečniki v se, so povzročili pri vseh srčno kap.

Utopljenka. — Že nekaj časa so opazovali na 20 letni deklini Bavčar iz Batuj znake slabomnosti in neko čudno obnašanje. V nedeljo zjutraj ob 4. uri je šla z doma in ljudje so mislili da gre v cerkev. Ker pa je ni bilo dolgo nazaj, so jo začeli iskati in našli so pri vodi škapulir, ki ga je nosila okoli vratu. Nekaj korakov dalje so našli v Vipavi tudi njeno truplo.

Ponesrečil se je v trnovskem klanecu pri Kobaridu F. Juretič po d. Fedrih iz Kobarida. Prišel je pod konje, ki so mu poteptali rebra.

Iz Kanala smo prejeli: V tekočem letu mine 35 let odkar so rodoljubi ustanovili v Kanalu „Narodno Čitalnico“. Celo to dolgo vrsto let je delovala „Kanalna Čitalnica“ kaj vspešno za probuio in prosveto naroda v svojem ožjem okolišju. Ista je bila in je še zibelj narodnih misli, zvesta čuvarica narodnih sanj in uzorov. Društvo s tako in tako dolgo

preteklostjo sme in mora svojo 35-letnico slaviti s pojavi, vidnimi širši javnosti. Radi tega je sklenil odbor čitalnice, da se proslavi ta praznik s posebnim sijajem. V to treba razven sodelovanja vseh domačih činiteljev, udeležbe in sodelovanja zunanjih rodoljubov in društev. Slavilje se bo slavilo dne 7. septembra 1902, po vspredu, ki se natančneje določi. Odbor „Narodne Čitalnice“ v Kanalu vabi s tem slavná društva, da blagovolé sklicati čimprej sejo po svojem odboru, ter v istej skleniti, da se ista polnoštevilno udeležé našega slavilja.

Prosimo uljudno, da se blagovoli sklep takoj naznaniti „Narodni Čitalnici“ v Kanalu s priznavkom, ali hoče slavno društvo sodelovati s kako točko pri slavnosti ali ne. P. n. udeležencem se bo nudil umetniški užitek prve vrste in razven tega bodo imeli priliko občudovati prekrasno naravo Soške doline, tega najbolj zapadnega dela Slovenskih zemelj. Na dan slavnosti v jutro se proslavi spomin dionega našega slavčeka rojaka pok. Jos. Kocijančiča, — kdo ga ne pozna, — s tem, da se poseti in ozališa njegova gomila. Z ozirom na to si laškamo upati, da se slavno društvo gotovo polnoštevilno udeleží našega slavilja. V tej nadi se bežeži udani

Odbor „Narodne Čitalnice“.

Hranilnica in posojilnica v Št. Petru pri Gorici je imela prometa v prvih 7 mesecih tega leta K 104095.— Stanje hranilnih vlog koncem julija je znašalo K 106885.—, stanje posojil pa K 139886.

Delo v bohinjškem predoru prav dobro napreduje. Na bohinjski strani so že precej nad 1 km, na gorški pa čez 600 m. daleč v zemlji. Toplota v rovih je normalna, ker se pridno prezračuje. Upanje je, da bode proga Jesenice-Gorica-Trst do določenega časa t. j. do 1. okt. 1905 gotova in se ta dan izroči že prometu.

Železniški minister Witek je prišel v torek v Podbrdo, da si ogleda zgradbo bohinjškega predora. V železnikih je bil slovesno sprejet.

Iz Toplice na Dolenjskem nam pišejo: Tržaški škof dr. Fr. Nagl se sedaj mudi v Toplicah na Dolenjskem. Od tam pride v Trst. Toplice so letos jako dobro obiskovane. Največje število gostov daje Ljubljana. Posamezne družine so tudi iz Trsta, Gorice, Celovca, Gradca; mnogo naroda iz Bele krajine. Vreme je jako ugodno gostom.

Nesrečna smrt v podzemeljski strugi Pivke je dobitela Antona Šibenika iz Postojne. V saboto sta si hotela dva Nemca ogledati podzemeljski tek reke Pivke od Otoške jame dalje proti Črni Jami. Za vodnika sta vzela omenjenega Šibenika in Jožefa Vilharja iz Velikega Otoka. S seboj so imeli platnen čoln, da bi se prepeljali čez jezero, ki jih tvori Pivka pod zemljo. Srečno se prepeljejo vsi štirje čez prvo jezero. Vodnika preneseta čoln do drugega jezera. Najpoprej je Šibenik prepeljal ednega gospoda. Drugi gospod in Vilhar pa čakata. Čakala sta tri ure, a Šibenika ni bilo nazaj. Vilhar se slede, prebrende, jezero ter hiti skozi Otoško jamo v Vel. Otok klicat pomoč. Napravili so plav iz bičja ter veslajo čepcega; a Šibenika ni. Našli so ostanke razbitega čolna, vesla in svečo, a Šibenika ne najdejo. Zadel je v skalno steno, čoln se je razbil, a on sam se je utopil. Našli so ga šele v nedeljo zvečer s prebitim čelom v globoki vodi.

Dijamantni doktorski jubilej škofa Strossmayerja. — Dne 5. t. m. je praznoval djakovarski biskup Strossmayer na Slatini svoj dijamantni doktorski jubilej. Pri tej priliki mu je na predvečer slatinsko slovensko prebivalstvo priredilo prisrčno serenado, katere se je vdeležilo ogromno ljudstva. Razun vseučilške deputacije, ki mu je prinesla obnovljeni doktorski diplom, poklonila se mu je tudi deputacija Hrvatov, katere je vodil dr. Vrbanec.

„Slovenska Matica“ je poslala za to priliko brzojavno čestitko, na kar je dobila „Matica“ sledeči odgovor: Slavnoj „Slovenskoj Matici“ u Ljubljani na jučerajšnjoj njenjoj čestitci o doktorskomome jubileju izjavljujem ovijem najtopliju moju hvalu. Bog dragi blagoslovio vriednu Maticu na korist i pravu prosvjetu čestitoga i meni toli dragoga slovenskoga naroda. — Sa osobitim poštovanjem I. I. Strossmayer. — U rogat. Slatini, dne 6. avg. 1902.

Anarhista aretirali. — V Trstu so prijeli nekega tiskarja po imenu Italo Sardon in kamnotiskarja Uguna Lanzi, oba doma iz Vidma, ker sta na sumu anarhizma.

Zopet nesreča v Benetkah — cerkev San Giovanni e San Paolo se je podrla. — Ta vest prihaja iz Be-

netk. Med mašo so 5. t. m. ljudje, ki so bili v cerkvi, nakrat začeli, da zidovje poka. Prestrašeni so ljudje planili na prosto. Skoro na to sta se zrušili veliki stranski okni in podrl se je en del velikih stebrov. Okolu cerkve so takoj napravili ograjo. Ta cerkev, katero tudi imenujejo San Zanipolo, je impozantna dominikanska cerkev. Sezidana je bila med leti 1234 do 1430. V tej cerkvi so grobovi dožev in spomeniki mnogih slavnih mož. Lahi so brzojavili listom, da je nesreča nastala vsled zračnega tlaka, provzročene pa mogočnem tresku, drugi pa zopet trdijo, da je za Benetke res resna nevarnost, da se ne porušijo. V veliki nevarnosti, da se podre, je sedaj palača Reale. Zidovje palače poka in vidijo se že velike razpokline.

Porotna obravnava proti zloglasni mafiji v Bologni je odkrila dejstva, ki podajajo najzaložnejšo sliko družabnega življenja v Siciliji. Glavni zločinci Trapanija, bivši poslanec Palizzolo in Fontana so obsojeni bili, kakor smo kratko že poročali, vsak na 30 let temnice. Dokazalo se je, da se je četa najpropalejših uradnikov pospela do najvišjih in najuglednejših mest. Kdor jim je bil na potu, tega so odstranili. Bodisi z otrovom, revolverjem ali bodalom. Meščani so živeli v vednem strahu pred to druhaljo. In ne brez vzroka, kajti dan na dan so se vršili pri belem dnevu najgrozovitejši umori. Tako je bil umorjen ravnatelj banke v Siciliji Notarbartolo sredi pota med Palermo in Trebijo. Prva porotna obravnava l. 1893 do 1896 je bila brezuspešna. Leta 1897 so posadili dva kontukterja na zatožno klop, a so ju morali izpustiti. Leta 1899 se je ponovilo sodnijsko preiskavanje. V dva meseca trajajočem zasedanju so zaslišali čez 140 prič. Sin umorjenega Notarbartolo, pomorski poročnik, je trdil v tej razpravi, da je začetnik umora palermški zastopnik Palizzolo, ki je imel do njegovega očeta sovraštvo radi tega, ker ga je razkrinkal kot goljufa. Palizzolovo orodje je bil strup. Med drugimi umori se je dokazalo, da je dal Palizzolo umoriti tudi nekega Micelija, in sicer samo zato, ker se je potegoval za neko posestvo, katero se je hotel polastiti Palizzolo. Razprava proti Palizzolu in njegovim drugom je trajala nad enajst mesecev. Porotniki so jih proglasili krivim in sodni dvor jih je obsodil na najvišjo kazen, katero laški kazenski zakonik pozna, na trideset let temnice. Prijatelji Palizzolovi so strahovito delali in vplivali, da bi bil Palizzola oproščen. Bili so tako trdno preverjeni, da bodo porotnike pridobili za-se, da so pripravili že slavnostni spreved.

Anton Kuštrin

Gospodski ulici h. šte. 25,

(v lastni hiši)

prilagoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi firme ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67, prevzema vsa zidarska dela po najnižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marianje“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenci in kegljavnično blagajno po najnovjši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,

prilagoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Po zmerni ceni je na prodaj lep, viseč svetilnik (kloča)

ki je posebno pripraven za male cerkve na deželi. — Več se izve pri našem upravništvu.

„Centralna posojilnica“ v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema hranilne vloge, katere obrestuje po 4 1/2 polmesečno; nevzdržene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje posojila udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2.

Sprejema člane z glavnimi deleži po 200 K in z opravnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalaganje in vračanje so na razpolago položnice c. kr. poštne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrčkih tudi popoldne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Železnato vino

LEKARJA Piccoli-ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

Edina zaloga na Kranjskem

lekarna

PICCOLI

„pri Angelu“ v Ljubljani,

Dunajska cesta.

Polliterska steklenica 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar GABRIEL PICCOLI v Ljubljani točno ako se mu pošlje znesek po poštne povzetju.

Dobiva se tudi v lekarnah v Gorici, Tolminu, Trstu, Istri in Dalmaciji po 2-40 K steklenica.

Gostilna

„Vinarskega in sadjarskega društva za Brda“ v Gorici, ulica sv. Klare št. 15

toči pristna bela in črna vina iz družtvene kleti, in puntigamsko pivo. Postreže z okusnimi jedili. — Na razpolago so hlevi za živino in dvorišče za krogljanje. Za obilen obisk se toplo priporoča svojim rojakom

Anton Gerbec, gostilničar.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

prilagoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerni. Postrežba poštna.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voile de Lanie, Tennis, Oksford, pique luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbi. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odev, kovtrov, srajc, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perilo, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zaloga.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovčniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.

„Narodna Tiskarna“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem, ter more prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela z zagotovitvijo točne in strokovno pravilne izvršitve v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence

V zalogi ima vse tiskovine za duhovnije, županstva in druge urade na močnem papirju, ter na prodaj ima knjige: Ilijado, Tri igre, za slovensko mladino in Zgodovino

TISKA: **GORICO**

ki izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 K, pol leta 4 K četrt leta 2 K

TISKA: **PR. LIST**

ki izhaja vsak četrtek ter stane na leto 4 K, pol leta 2 K, za manj premožne celo leto 3 K

TISKA:

brošure * * * * *
* * * * * diplome
trgovske račune
cenike * * * * *
vabila na karton
* * * * * in na papir
sprejemnice * * *
* * * * * za društva
pisma in zavitke
s firmo * * * * *
* * * * * etikete
za vsakoršno * * *
* * * * * porabo
plakate * * * * *
v raznih barvah
* * * * * in velikosti
i. t. d.

TISKA:

* * * * * pobotnice
računske sklepe
* * * * * lične tiskovine
za industrijo * * *
* * * * * trgovino
in obrt * * * * *
* * * * * posetnice
razne velikosti * * *
* * * * * in oblike
z zavitki * * * * *
* * * * * zarcenice
in poročnice * * *
* * * * * v elegantnih
skatljah * * * * *
* * * * * ter osmrtnice v
raznih oblikah
i. t. d.